

มติ 3.3 การควบคุมกลยุทธ์การตลาดอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็ก

(1) ที่มาและความสำคัญ

มติ 3.3 การควบคุมกลยุทธ์การตลาดอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็ก เป็นมติสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ ครั้งที่ 3 พ.ศ. 2553 โดยที่ประชุมคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ เมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2554 มีมติเห็นชอบมติสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ ครั้งที่ 3 และที่ประชุมคณะรัฐมนตรี (ครม.) เมื่อวันที่ 12 เมษายน พ.ศ. 2554 มีมติรับทราบมติสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ ครั้งที่ 3 และมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับไปดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไป

สาระสำคัญของมติสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ มติ 3.3 การควบคุมกลยุทธ์การตลาดอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็ก เพื่อให้ประเทศไทยมีมาตรการในการควบคุมการส่งเสริมการตลาดอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็กที่เหมาะสมและสอดคล้องกับมาตรฐานสากล สำหรับพัฒนาการที่สมวัยของทารกและเด็กเล็ก

(2) สรุปความคืบหน้ามติ

ข้อมติ	เป้าหมายของมติ	ความก้าวหน้าของมติ
1. ขอให้คณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ นำเสนอคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบมติสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ ครั้งที่ 3 เรื่อง การควบคุมกลยุทธ์การตลาดอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็ก และมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการดังต่อไปนี้		
1.1 ให้กระทรวงสาธารณสุขเป็นหน่วยงานหลัก		
1.1.1 ดำเนินการควบคุมการตลาดอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็ก ตามหลักเกณฑ์ว่าด้วยการตลาดอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็ก และผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้อง พ.ศ.2551 โดยใช้พระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ.2522 เป็นเครื่องมือและสร้างการมีส่วนร่วมที่นำไปสู่การปฏิบัติ โดยเฉพาะการให้ความรู้ การสร้างกระแสและการเฝ้าระวังการตลาดจากภาคส่วนต่างๆ ได้แก่ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงการพัฒนาศังคม	ควบคุมการตลาดอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็ก ตามหลักเกณฑ์ว่าด้วยการตลาดอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็กและผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้อง พ.ศ.2551	ปัจจุบัน กรมอนามัยได้จัดทำแผนขับเคลื่อนการบังคับใช้ พ.ร.บ.ควบคุมการส่งเสริมการตลาดอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็ก พ.ศ.2560 (ฉบับที่ 2 พ.ศ.2566 - 2570) และวางแผนดำเนินการให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์การถ่ายโอนสถานีนอนามัยและโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) ไปยังองค์การบริหารส่วนจังหวัด

ข้อมติ	เป้าหมายของมติ	ความก้าวหน้าของมติ
และความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงแรงงาน และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน		
1.1.2 พัฒนาและผลักดันร่างพระราชบัญญัติการตลาดอาหารทารกและเด็กเล็ก พ.ศ.ให้สำเร็จภายในปี พ.ศ.2555 โดยจัดให้มีกลไกดำเนินการ และใช้หลักเกณฑ์ว่าด้วยการตลาดอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็กและผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้อง พ.ศ.2551¹ เป็นหลักเกณฑ์พื้นฐานขั้นต่ำ ภายใต้พระราชบัญญัตินี้ให้มีการจัดตั้งกองทุนสนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ โดยพิจารณาทุนการดำเนินงานจากเงินภาษีการนำเข้าหรือรายได้จากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์นมผสมจากต่างประเทศในลักษณะเดียวกับกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ ซึ่งเป็นแบบอย่างความสำเร็จของไทยและเป็นที่ยอมรับในต่างประเทศ	พัฒนาและผลักดันร่างพระราชบัญญัติการตลาดอาหารทารกและเด็กเล็ก พ.ศ.ให้สำเร็จภายในปี พ.ศ.2555	มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติควบคุมการส่งเสริมการตลาดอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็ก พ.ศ. 2560 ในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 10 กรกฎาคม พ.ศ. 2560 โดยมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 8 กันยายน พ.ศ. 2560 และตามมาตรา 52 กำหนดให้ดำเนินการออกประกาศตามพระราชบัญญัตินี้ให้แล้วเสร็จภายใน 180 วัน นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ
1.1.3 พัฒนากลไกการปฏิบัติ ระบบการติดตามประเมินผล และระบบรายงานผล โดยการมีส่วนร่วมของทุก	เกิดการพัฒนากลไกการปฏิบัติระบบการติดตามประเมินผล และระบบรายงานผล โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน	กรมอนามัยได้แต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมการส่งเสริมการตลาดอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็ก ตามมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติฯ เพื่อเป็นกลไกหลักในการ

ข้อมติ	เป้าหมายของมติ	ความก้าวหน้าของมติ
ภาคส่วน ทั้งระดับท้องถิ่น จังหวัด ประเทศ และองค์กรระหว่างประเทศ		ดำเนินงาน มีการแต่งตั้งอนุกรรมการ 4 คณะ โดยมีความก้าวหน้าการดำเนินงานดังนี้ 1. จัดทำแนวทางและมาตรการดำเนินการเพื่อขับเคลื่อนให้พระราชบัญญัติฯ ให้มีผลบังคับใช้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีการยกเว้นประกาศกระทรวงฯ และจัดรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และออกเป็นประกาศกระทรวงสาธารณสุข จำนวน 10 ฉบับ 2. จัดทำหลักเกณฑ์ แนวทางและคู่มือ ได้แก่ - แนวทางและเกณฑ์ในการพิจารณาความแตกต่างที่ชัดเจนของฉลากอาหารสำหรับทารกและฉลากอาหารอื่นตามมาตรา 15 - แนวทางและเกณฑ์ในการพิจารณาความแตกต่างอย่างชัดเจนและสามารถมองเห็นหรือแยกแยะได้โดยง่ายของฉลากอาหารเสริมสำหรับทารก จากฉลากอาหารสำหรับทารกและฉลากอาหารอื่นตามมาตรา 26 - คำชี้แจงเรื่องการสนับสนุนจัดประชุม อบรม หรือ สัมมนาด้านวิชาการอาหารสำหรับทารก และเด็กเล็กตามมาตรา 21 - คู่มือคำอธิบายพระราชบัญญัติควบคุมการส่งเสริมการตลาดอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็ก พ.ศ. 2560 - แนวทางคู่มือปฏิบัติงานสำหรับพนักงานเจ้าหน้าที่ พระราชบัญญัติฯ เพื่อเป็นคำอธิบายให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ที่ได้รับการแต่งตั้งตามพระราชบัญญัติฯ และผู้ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการเพื่อขับเคลื่อนกฎหมายการส่งต่อข้อร้องเรียนและเฝ้าระวังการละเมิดกฎหมายที่อาจจะเกิดขึ้นได้

ช้อมติ	เป้าหมายของมติ	ความก้าวหน้าของมติ
		3. การพัฒนาศักยภาพพนักงานเจ้าหน้าที่และบุคลากรสาธารณสุข รวมถึงนิติกรที่ปฏิบัติงานในสังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ให้มีความรู้ ทักษะ และมีการปฏิบัติงานที่สอดคล้องกับข้อกำหนดในพระราชบัญญัติฯ โดย กรมอนามัยสำนักส่งเสริมสุขภาพ ศูนย์อนามัยเขต และสถาบันพัฒนาสุขภาพะเขตเมือง 4. การติดตามเฝ้าระวัง การละเมิดกฎหมายในพื้นที่ โดยศูนย์อนามัยเขต ได้มีการติดตามเฝ้าระวังการละเมิดกฎหมายเชิงรุก โดยการลงพื้นที่ ตรวจสอบการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติควบคุมการส่งเสริมการตลาดอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็ก พ.ศ. 2560 อย่างน้อย 2 ครั้งต่อปี 5. จัดทำ (ร่าง) แผนขับเคลื่อนพระราชบัญญัติควบคุมการส่งเสริมการตลาดอาหารสำหรับทารก และเด็กเล็ก พ.ศ. 2560 (พ.ศ. 2563 – 2565) เพื่อเป็นการกำหนดทิศทางการทำงานของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ในการผลักดันให้กฎหมายมีผลบังคับใช้อย่างมีประสิทธิภาพ
1.2 ให้กระทรวงแรงงานเป็นหน่วยงานหลัก ร่วมกับสำนักนายกรัฐมนตรี กรมบัญชีกลาง และทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ศึกษาเพื่อพิจารณาความเป็นไปได้ ในการขยายสิทธิการลาคลอด และพิจารณาปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับสิทธิการลาคลอดให้เป็น 180 วัน รวมถึงการได้รับค่าจ้างระหว่างลา ในกรณีที่เลี้ยงลูกด้วยนมแม่ และให้จัด		

ข้อมติ	เป้าหมายของมติ	ความก้าวหน้าของมติ
มาตรการหรือสวัสดิการในการส่งเสริมและสนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่แก่สตรีที่คลอดบุตรและอยู่ระหว่างการให้นมบุตรในสถานประกอบกิจการและสถานที่ทำงาน รวมทั้งพิจารณามาตรการการลดหย่อนภาษี และการประกาศเกียรติคุณให้แก่สถานประกอบกิจการที่เป็นแบบอย่างของการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่		
2. สมาชิกสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ จะให้ความร่วมมือในการสนับสนุนร่างพระราชบัญญัติการตลาดอาหารทารกและเด็กเล็กพ.ศ. และส่งเสริมจิตสำนึกแก่สังคมในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ส่งเสริมขยายสิทธิการลาคลอดบุตรของพนักงานหญิงในสถานประกอบกิจการโดยความสมัครใจ พัฒนาระบบการติดตามเฝ้าระวังการฝ่าฝืนหลักเกณฑ์ว่าด้วยการตลาดอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็กและผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้อง ร่วมกับภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน เช่น สถาบันการศึกษาทุกระดับ สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ เครือข่ายโภชนาการสมวัย มูลนิธิเพื่อผู้บริโภค มูลนิธิ		สมาชิกสมัชชาสุขภาพให้ความร่วมมือและสนับสนุนพระราชบัญญัติควบคุมการตลาดอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็ก พ.ศ. 2560

ชื่อบริษัท	เป้าหมายของมติ	ความก้าวหน้าของมติ
เครือข่ายครอบครัว สหพันธ์องค์กร ผู้บริโภค องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรวิชาชีพด้านสุขภาพ สภา อุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สภา หอการค้าแห่งประเทศไทย สมาคม โฆษณาธุรกิจแห่งประเทศไทย และ สมาคมผู้ผลิตอาหารทารกและเด็กเล็ก เป็นต้น		
3. ขอให้เลขาธิการคณะกรรมการ สุขภาพแห่งชาติ รายงาน ความก้าวหน้าต่อสมัชชาสุขภาพ แห่งชาติ ครั้งที่ 5	รายงานความก้าวหน้าต่อสมัชชา สุขภาพแห่งชาติ ครั้งที่ 5	มีการรายงานความก้าวหน้าต่อสมัชชา สุขภาพแห่งชาติ ครั้งที่ 5 พ.ศ. 2555